

15 Religia Rzymian. Początki chrześcijaństwa

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu.

Uczeń:

- 3) charakteryzuje wierzenia religijne starożytnych Rzymian;
- 4) wyjaśnia genezę chrześcijaństwa i zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 7 p.n.e., 64 n.e., 313, 325, 380
- postacie: Jezusa, Poncjusza Piłata, Nerona, Pawła z Tarsu, Ariusza, Teodozjusza Wielkiego
- wierzenia starożytnych Rzymian
- religie, z których wzorce czerpali starożytni Rzymianie
- sposoby prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie
- imiona bogów rzymskich i ich greckich odpowiedników

ROZUMIE

- pojęcia: politeizm, synkretyzm religijny, pontifex maximus, auspicja, haruspicja, chrześcijaństwo, apostoł, Mesjasz, Stary Testament, Nowy Testament, gmina chrześcijańska, Kościół katolicki, papież, metropolia, katakumby, chrystogram
- okoliczności sprzyjające rozprzestrzenianiu się nauki Chrystusa w Palestynie oraz na innych terenach należących do Imperium Rzymskiego
- różnicę między systemem wierzeń starożytnych Rzymian i chrześcijaństwem

POTRAFI

- podać przykłady synkretyzmu religijnego w wierzeniach starożytnych Rzymian
- wymienić najważniejszych bogów rzymskich
- opisać rolę kapłanów i wróżbiarstwa w systemie wierzeń rzymskich
- wyjaśnić genezę chrześcijaństwa
- omówić związki między religią Żydów i chrześcijaństwem
- wyjaśnić symbolikę chrystogramu

- opisać sytuację pierwszych chrześcijan w Rzymie
- wskazać na mapie etapy chrystianizacji starożytnego Rzymu oraz tereny, na których powstały pierwsze gminy chrześcijańskie
- omówić relacje między Kościołem a władzą cesarską
- uzasadnić opinię, że edykt mediolański był przejawem tolerancji religijnej
- wyjaśnić, w jakich okolicznościach chrześcijaństwo stało się religią państwową w Cesarstwie Rzymskim
- opisać rolę religii chrześcijańskiej w starożytnym świecie

I. WPROWADZENIE

Informujemy uczniów, że na dzisiejszej lekcji będziemy się zajmować religiami starożytnego Rzymu i początkami chrześcijaństwa. Podajemy temat i cele lekcji.

II. ROZWINIĘCIE

Prosimy uczniów, aby przeczytali podrozdział *Religia Rzymian* (s. 162–163). Informujemy ich, że podczas czytania powinni zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

- ▶ Jaki charakter miała religia starożytnego Rzymu?
- ▶ Czym był synkretyzm religijny?
- ▶ Jak nazywali się główni bogowie Rzymian?
- ▶ Jaką funkcję pełnili kapłani?

Rozdajemy karty pracy *Religia Rzymian. Początki chrześcijaństwa*. ▶ Prosimy uczniów, aby na podstawie przeczytanych informacji wykonali zadanie 1. Wspólnie sprawdzamy efekty pracy.

Rozdajemy uczniom karteczki. Prosimy, aby zapisali na nich pierwsze skojarzenia, jakie przychodzą im na myśl w związku z religią żydowską. Odpowiedzi uczniów wieszamy na tablicy i omawiamy je wspólnie.

Następnie charakteryzujemy główne założenia chrześcijaństwa – nowej religii monoteistycznej. Zwracamy uwagę na różnice między chrześcijaństwem a judaizmem i religiami występującymi w starożytnym Rzymie. Wyjaśniamy, jak wyglądała struktura pierwszych gmin chrześcijańskich.

Prosimy uczniów, aby w parach w karcie pracy wykonali zadanie 2. Po skończeniu pracy wspólnie z uczniami sprawdzamy jej efekty.

Zadajemy pytanie:

- ▶ Jak myślicie, dlaczego chrześcijaństwo cieszyło się tak dużą popularnością?

Wyjaśniamy, że pierwsze gminy chrześcijańskie działały w ukryciu i często posługiwały się symbolami.

Prosimy uczniów, aby obejrzeni ilustrację przedstawiającą chrystogram (m4, s. 165), a następnie wykonali polecenie 1 (s. 165).

Wyjaśniamy, że chrześcijaństwo bardzo szybko zyskiwało rzesze zwolenników w starożytnym Rzymie. Prosimy uczniów, aby uważnie przyjrzeni się mapie (m5, s. 166) i wykonali polecenia 1 i 2 (s. 166).

Możemy zadać pytania:

- ▶ Dlaczego chrześcijaństwo na początku najsilniej rozwijało się na ziemiach historycznego Izraela?
- ▶ Jakie wydarzenia polityczne mogły mieć wpływ na rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa w cesarstwie?

Informujemy uczniów, że wraz ze wzrostem liczby chrześcijan zaczęły przybierać na sile ich prześladowania.

Dzielimy uczniów na cztery grupy i rozdajemy instrukcje. ▶

Grupa I

Na podstawie informacji z podrozdziału *Prześladowania chrześcijan* (s. 166–167) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat przyczyn prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie.

Grupa II

Na podstawie informacji z podrozdziału *Prześladowania chrześcijan* (s. 166–167) oraz tekstu źródłowego (m6, s. 167) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat tego, kiedy w starożytnym Rzymie doszło do prześladowań chrześcijan i kiedy nastąpiło ich największe nasilenie.

Grupa III

Na podstawie informacji z podrozdziału *Chrześcijaństwo religią państwową* (s. 168) oraz tekstu źródłowego (m8, s. 168) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat polityki Konstantyna I Wielkiego wobec chrześcijan.

Grupa IV

Na podstawie informacji z podrozdziału *Chrześcijaństwo religią państwową* (s. 168) przygotujcie krótkie wystąpienie na temat okoliczności, w jakich chrześcijaństwo stało się religią państwową w starożytnym Rzymie.

Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują efekty pracy.

III. PODSUMOWANIE

Proponujemy uczniom, aby podzielili się refleksją z lekcji i dokończyli zdania:

- ▶ Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się...
- ▶ Najciekawszym wątkiem dzisiejszej lekcji było...
- ▶ W dzisiejszej lekcji podobało mi się...

METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują test na stronie quizizz.com. ▶